

VOORTRAJECT TAALBELEID



Interactieve werkvormen

Sophie Stroobants

Wie is wie?

- Dienst onderwijsondersteuning Mechelen
 - Opdrachtgever van het traject
- Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO)
 - Inhoudelijk vormgever van het traject
 - Inhoudelijke en procesbegeleiding op de scholen
- Partners bij uitwerking van het traject
 - Pedagogische begeleidingsdiensten
 - Muzes vzw (kinderklanken)
 - Prisma

Taal & Onderwijs

In de kijker:

*Impact en bereik van boekbaby's:
Lees het rapport*

[START](#) [ORGANISATIE](#) [MISSIE](#) [PERS](#) [PROJECTEN](#) [PUBLICATIES](#) [MEDEWERKERS](#) [CONTACT](#) [FAQ](#)

U bent hier: [CTO - organisatie](#) > [Start](#) >

Over het Centrum voor Taal en Onderwijs

Centrum voor
Taal^{nt2} en
Onderwijs



Wat willen we bereiken?

De missie

Wie zijn we?

Het CTO

Het Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO) is het **Vlaamse expertisecentrum voor taalonderwijs**.

Het biedt ondersteuning rond diverse aspecten, onder andere:

- taalvaardigheidsonderwijs Nederlands,
- omgaan met meertaligheid in het onderwijs,
- NT2-onderwijs aan anderstaligen,
- taalbeleid,
- taal in de niet-taalvakken,
- taakgericht taalonderwijs,
- evaluatie van taalontwikkeling.

Het CTO is verbonden aan de Faculteit Letteren van de KU Leuven. Door de integratie van:

- onderzoek
- ontwikkeling van didactisch materiaal,
- coaching en nascholing,

staat het CTO met twee voeten in het Vlaamse onderzoeks- en onderwijsveld en heeft het internationale uitstraling in het domein Task Based

Wat doen we?

Projecten

Het CTO (°1990) voert reeds gedurende meer dan 20 jaar projecten uit voor diverse opdrachtgevers en in samenwerking met belangrijke partners in het Vlaamse en internationale onderwijsveld:

- het Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap
- de Nederlandse Taalunie
- de VDAB
- onderwijsbegeleidingsdiensten (OVSG, OVB, VBB, VGC, OCB, VOCVO, onderwijskoepels, ...)
- steden en gemeenten
- kinderopvang-initiatieven
- scholen
- lerarenopleidingen
- centra voor volwassenenonderwijs
- verenigingen
- bedrijven en organisaties
- ...

Internationale netwerken

Typ hier je zoekterm(en) 

Kennismaking

■ Kijk en vergelijk





■ Elevator Pitch

- Werk in groepjes van 5 à 6 personen.
 - Wat weet je over 'interactieve werkvormen'? Bespreek in je groepje. (3 min)
 - Vertel in één minuut.
-
- Wat zou je willen weten over 'interactieve werkvormen'? Bespreek in je groepje. (3 min)
 - Vertel in één minuut.

Interactief werken



Interactief werken

Waarom?

Hoe?

Waarom interactief werken?

- Drie groepen
- **Opdracht: zoveel mogelijk droedels en raadsels oplossen**

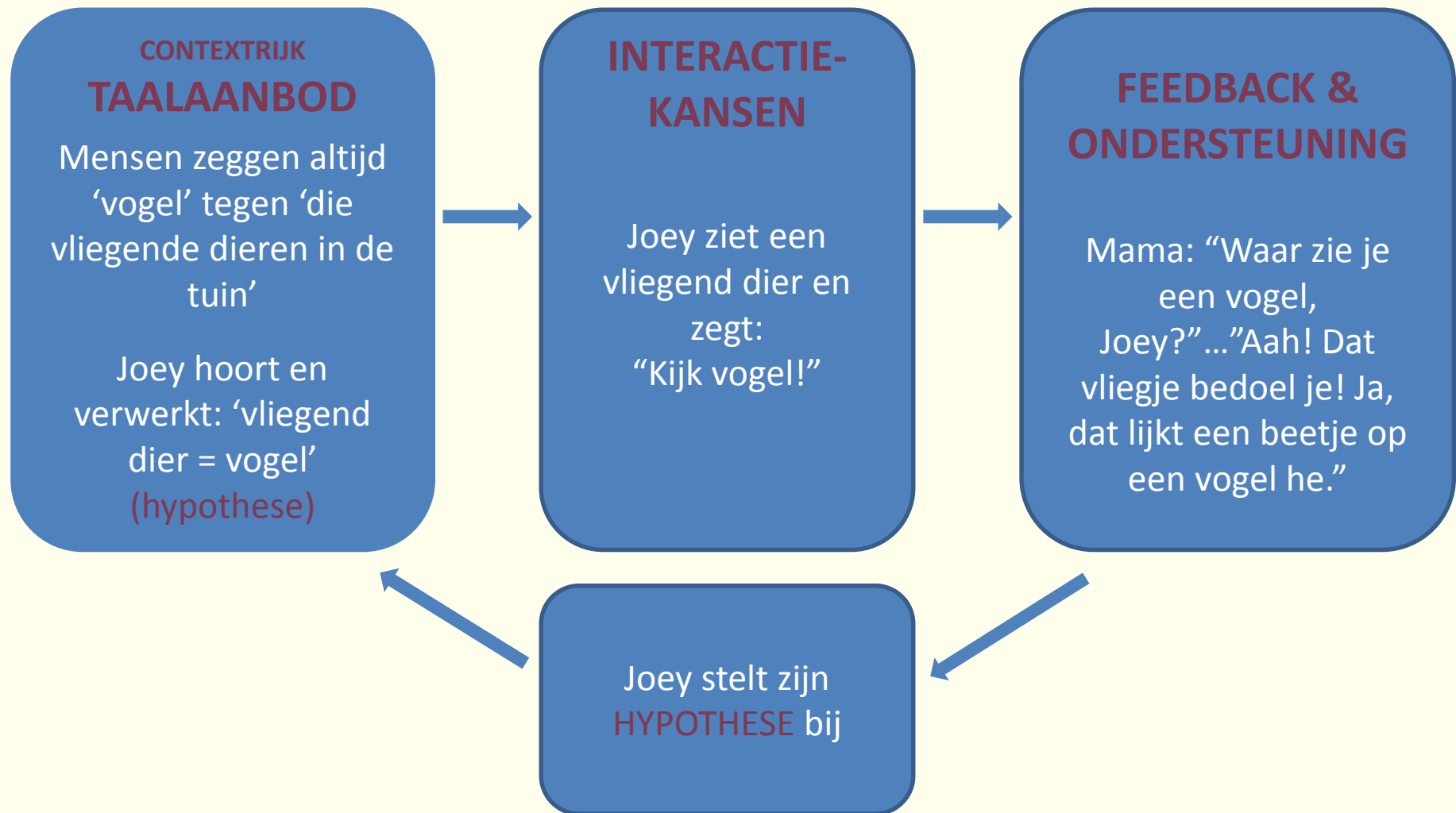
GGR

- Aantal oplossingen? Verschillen tussen de groepen?

Groep 1	Groep 2	Groep 3

Belang van interactief werken

■ Nodig voor taalverwerving



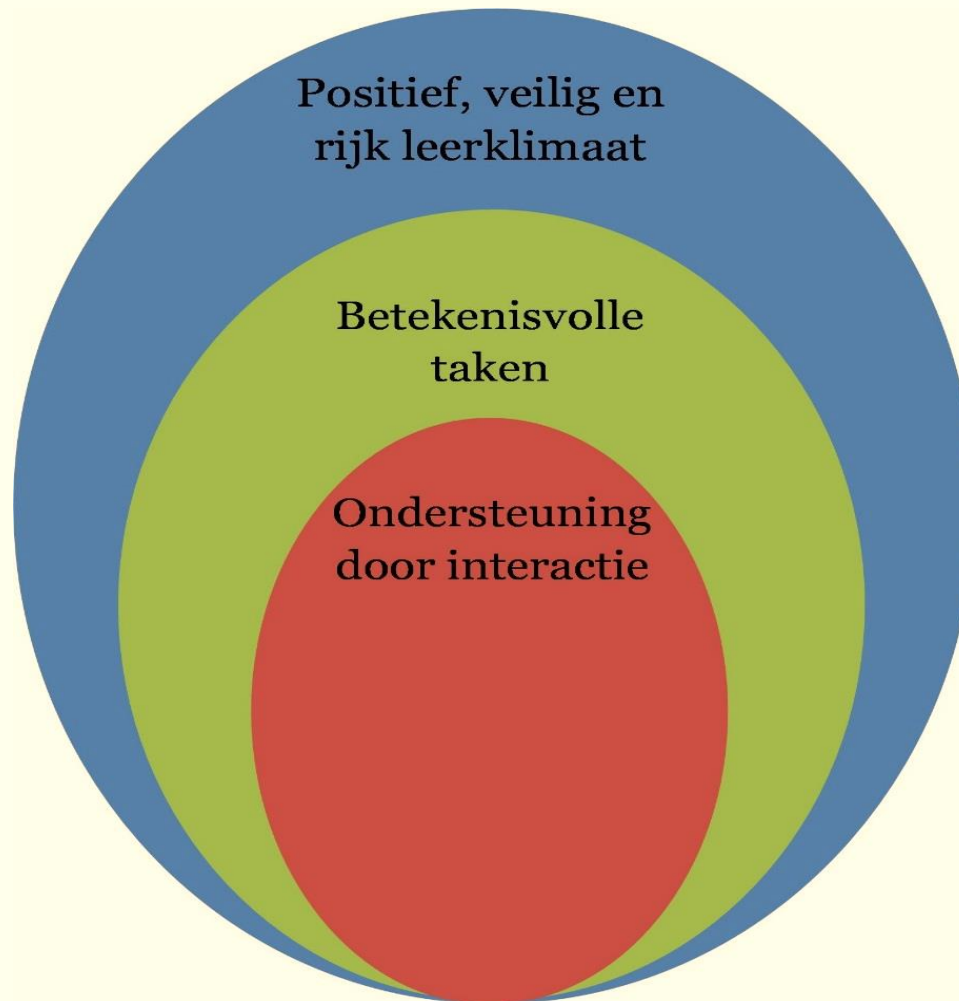
Belang van interactief werken

- Leerstof wordt beter onthouden



Belang van interactief werken

- Maakt deel uit van de krachtige leeromgeving



Belang van interactief werken

■ En nog:

- De combinatie van de individuele kennis en vaardigheden laat groepen toe om 'moeilijkere' taken toch uit te voeren.
- Meer kinderen kunnen tegelijk actief aan de slag.
- Er ontstaat een natuurlijke vorm van differentiatie. (verschillende taken/rollen)
- Sociale vaardigheden worden verder ontwikkeld.
- Kinderen leren elkaars talenten en vaardigheden kennen en benutten. (persoonlijke succeservaringen)

Hoe interactief werken?

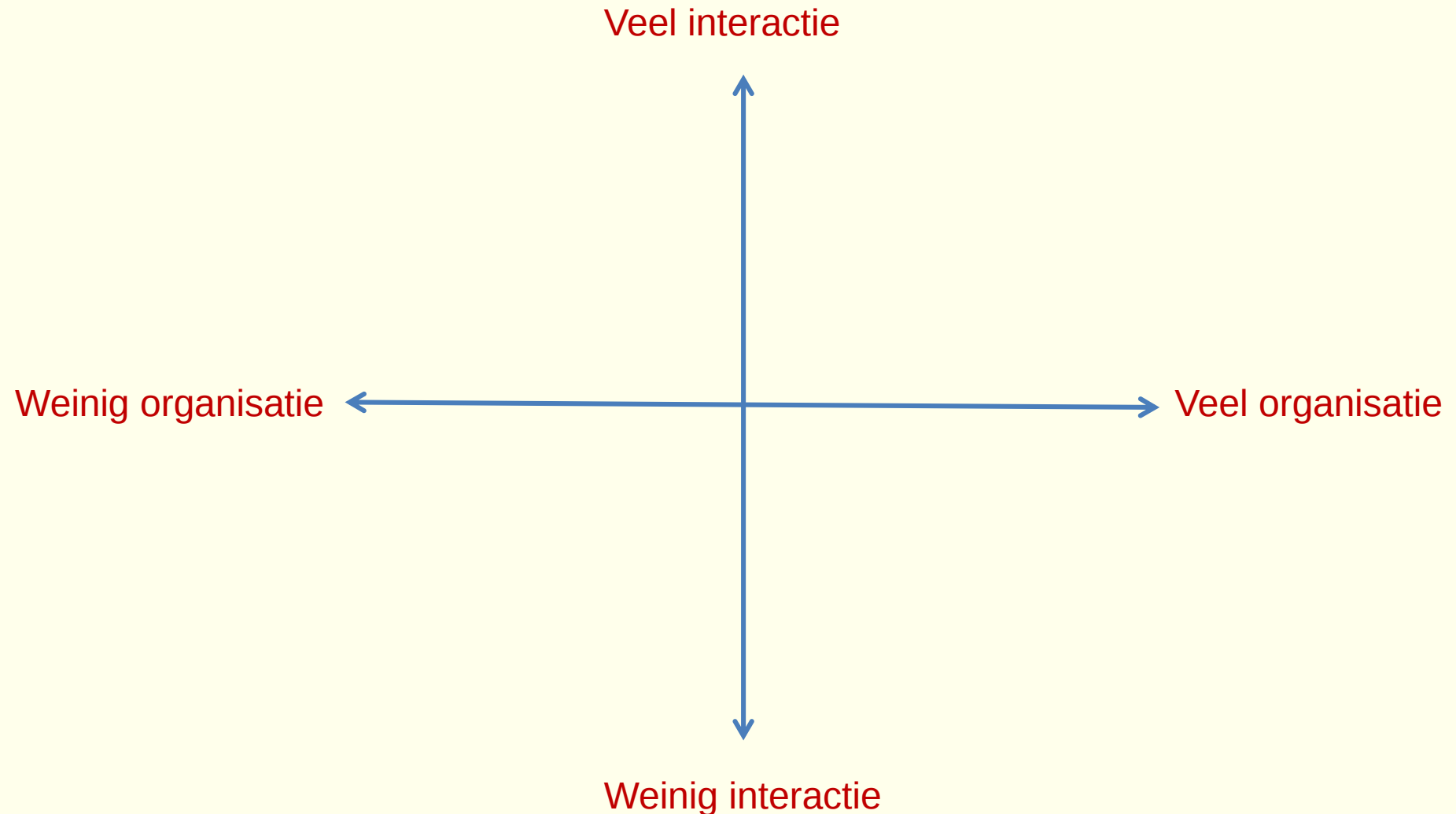
- Vorm een groepje met de mensen die hetzelfde cijfer op hun powerpoint-handout hebben

Opdracht:

- Bekijk de fiches met interactieve werkvormen en kies er één uit.
- Onderwerp: het nieuws
- Probeer uit!

Bespreking:

- Welke werkvormen hebben jullie gebruikt?



Ja, maar...

“Groepswork eindigt steeds in chaos.”

“Laat ik mijn leerlingen in heterogene groepen samenwerken, dan zijn toch meestal de sterkere leerlingen aan het woord.”

“Ik geef geen groepswork, want dan heb ik het leerproces niet onder controle.”

“Van groepswork komt ruzie.”

Basisvereisten voor groepswork

Wanneer werkt samenwerkend leren het best?

(Van den Branden)

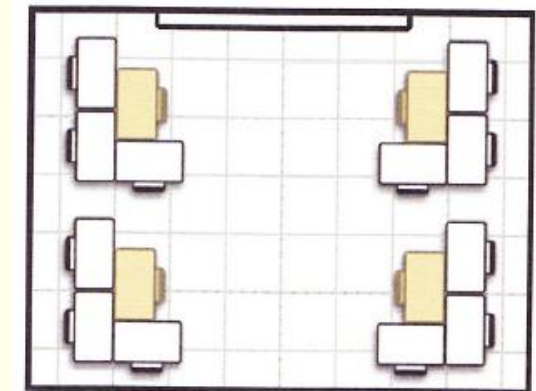
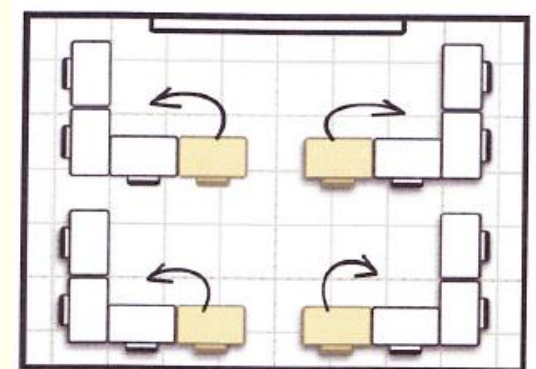
1. Geef heldere instructies

- Wat moet er gebeuren?
- Zet de leerlingen eerst in groepjes. Deel daarna de opdracht uit.
- Hoe beginnen de kinderen eraan?
- Hoeveel tijd krijgen ze?
- Welke materialen hebben ze nodig?
- Wat is het doel?
- Wat moeten ze inleveren?

Basisvereisten voor groepswork

2. Zorg voor een goede structuur en organisatie

- Leer kinderen vanaf de kleuterklas samenwerken.
- Maak groepen van 2 tot 5 leerlingen.
- Varieer de groepssamenstelling. Ideale samenstelling is vaak afhankelijk van de opdracht.
- Klasopstelling: groepen in T of L-vorm



Basisvereisten voor groepswork

3. Geef groepen een uitdagende en interessante opdracht

- Geef een opdracht die naar een duidelijk doel of product toewerkt.
- Maak leerlingen afhankelijk van elkaar.
 - Verdeel de info over verschillende leden
 - Houd rekening met de talenten van de leden
 - Werk in opeenvolgende fasen
- Maak leerlingen zelf verantwoordelijk voor het welslagen van het groepsgebeuren.
 - Geef de groepsleden een bepaalde rol.
- Vertrek van hoge verwachtingen.



Basisvereisten voor groepswork

4. Zorg voor voldoende ruimte voor evaluatie en feedback

- Maak tijd om naast het product ook het proces te bespreken
- Hoe hebben de groepen hun werk georganiseerd?
- Hoe zijn de groepen aan de slag gegaan?
- Is iedereen voldoende aan bod gekomen?
- Hoe zijn de conflicten binnen de groep aangepakt?
- ...

● Dit ging heel goed:

● Hier gaan we de volgende keer op letten:

● Dit ging niet zo goed:

● Dit doen we de volgende keer weer net zo:

● Dit willen we nog oefenen:



Homogene of heterogene groepen?

- **Opdracht:** De leerlingen moeten een groepswork doen rond begrijpend lezen met een tekst over de eerste wereldoorlog.
- Op basis waarvan maak je groepen?
(homogeen/heterogeen)
 - niveau begrijpend lezen
 - voorkennis
 - motivatie
 - samenwerkingsvaardigheden
 - assertiviteit
 - ...

Heterogene groepen?

- Zwakkere IIn profiteren van de ondersteuning, de uitleg, het model en het taalaanbod van sterkere IIn.
- Zwakkere IIn kunnen worden meegezogen in de prestatiegerichtheid van sterkere IIn.
- Sterkere IIn kunnen profiteren van het uitleg geven (beter begrip)
- Sterkere IIn bouwen sociale vaardigheden op

MAAR:

- Sterkere IIn profiteren minder van heterogene groeperingsvormen
- Zwakkere IIn kunnen zich meer op de vlakte gaan houden, minder actief of assertief zijn, omdat ze bang zijn om een mal figuur te slaan
- Sterkere IIn kunnen de taakuitvoering gaan domineren

Homogene groepen?

- Lkr kan de taak en de ondersteuning wat meer of makkelijker toespitsen op het niveau van de verschillende groepen
- Zowel sterkere als zwakkere lln krijgen een haalbare uitdaging voorgeschoteld
- Voor sterkere lln is de kans groter dat ze geholpen worden door groepsleden als ze ergens op vastlopen

MAAR:

- Steeds homogeen groeperen kan aan het competentiegevoel van de zwakkere lln gaan vreten (“het zwakke groepje”)

Homogene of heterogene groepen?

Tips:

- Een groeperingsvorm werkt maar zo goed als de **leerkracht** hem implementeert.
- Werk regelmatig met taken die verschillende intelligenties en talenten vereisen, zodat verschillende IIn tegelijkertijd kunnen **schitteren als 'expert'**. Elke IIn wordt dan 'sterker' en 'zwakker', iedereen kan aanvullen.
- Taken waarbij de **informatie verdeeld** wordt onder groepsleden zijn interessant: alle IIn moeten bijdragen

→ Geen valse etiketten op leerlingen

Homogene of heterogene groepen?

Conclusie:

Kiezen voor heterogene of homogene groeperingsvormen hangt heel sterk af van de doelen die de leerkracht voor ogen heeft.

Variatie én nuance zijn geboden als we het over heterogene en homogene groepen hebben.

Slim afwisselen in functie van het hoogste leerpotentieel!

Opdracht

■ Overleg in je groep

- Welke interactieve werkvormen pas jij veel en graag toe?
- Bekijk de bundel.
- Stel een top 3 samen.

■ Werk in groepjes. Ontwerp een lesidee:

- Neem een lesonderwerp (uit de stapel vooraan)
- Kies zelf een leerjaar
- Koppel een doel aan je les
- Kies een werkvorm (uit de bundel of uit de ideeën)

Good practices



<http://www.klasse.be/tvklasse/12723-Contractwerk>

Opdracht

1) Kies uit de werkvormen die we vandaag besproken hebben één interactieve werkvorm die je volgende week zal uitproberen.

2) Probeer uit!

3) Wissel uit!



4) Kies een nieuwe werkvorm uit de bundel.

5) ...



Kadering project

- Voortraject (2015)

- Doelpubliek: leerkrachten, middenkader BaO

- Inhoud: praktijkgerichte workshops over ...

- Interactieve werkvormen

- Taalbeleid

- Doel: Scholen maken kennis met opzet en inhoud van het intensiever vervolgtraject

Kadering project

- Vervolgtraject taalbeleid (sept. '15 – juni '17)
 - Schooljaar 2015-2016: werken op twee niveaus
 - Praktijkgerichte werksessies voor leerkrachten
 - Basisopleiding taalbeleidsexpert voor middenkaders: zes sessies + schooloverstijgende intervisie
 - Schooljaar 2016-2017: implementatie
 - Drie vaardigheidstrainingen rond coaching voor leerkrachten en middenkaders
 - Schooloverstijgende bijeenkomst
 - 4 Schoolspecifieke bijeenkomsten + begeleiding op afstand

■ Evaluatie



Bedankt!

Contact

Centrum voor taal en onderwijs

Blijde Inkomststraat 7 bus 3319

3000 Leuven

www.cteno.be

016 37 35 75

Sophie.Stroobants@kuleuven.be